

Cena fotografie

Nad cenami některých fotografií zůstává rozum stát. Sám se občas nestačím divit. Některé zdánlivě obyčejné fotografie se prodají za miliony dolarů, jiné zůstávají opomíjeny. Nabízejí se tedy otázky jako: Jak měřit cenu a hodnotu fotografie? Jak měřit její kvalitu?

Fotograf udělá cvak, fotku prožene editorem a prodá za miliony dolarů. Krásné, že? Bohužel tohle se povede jen vyvoleným z vyvolených. Tedy to s těmi miliony dolarů. Cvak dělá miliardy lidí několikrát za den po celém světě. Otázkou je jestli se tito lidé automaticky stávají fotografy. Ale to je jiné téma pro úplně jinou esej. Zpět ale k milionům dolarů.

Dříve než fotograf pořídí fotografii, musí znát kompozici. Musí vědět, co se dělo, děje a bude v následujících několika vteřinách dít, aby zachytil ten přesný okamžik. Také musí znát svůj fotoaparát a jeho nastavení, aby vyfotil scénu přesně tak, jak chce. Měla by se tedy cena odvíjet od času stráveného přípravou fotografie, pohotovostí nebo dokonce zkušeností a osobitostí fotografa? Určitě by se to na hodnocení mělo přeci minimálně z části projevit. Těžko pak ale hodnotit styl, ten je přece subjektivní. Jak vyčíslit něco subjektivního? To by to za chvíli vypadalo jako rozhovor dvou dětí na pískovišti, kdo má lepší bábovičku. Ne, tudy cesta nevede.

Co potom čas ztrávený v postprodukcii? Některé fotografie jsou měněny k nepoznání. Ovšem většina lidí retuše a manipulace s fotografiemi příliš nevídá. Naopak je to vnímáno negativně jako podvod. Na druhou stranu umělecké zásahy můžou být určitým okruhem lidí vítány. Když to vezmu kolem a kolem, všeho moc škodí. Fotka může být skvělá rovnou z fotoaparátu. Stejně tak skvělá může vzniknout úpravou z čehokoliv obyčejného a úpravami z ní vzniklo něco jedinečného a nevídaného. Takže nejde říci, že čím více úprav, tím hodnotnější fotografie.

Ale co obsah fotografie? Nemělo by to být to nejdůležitější? Zpravidla se hodnotí až výsledek, nikoliv proces, který tomu předchází. Lidé většinou neocení to, co bylo na pozadí, ale to, co vidí teď. Takže by se hodnotit měl určitě celek. Pokud je výsledek nevalný, tak je přeci jedno, jak dlouho ho trvalo vytvořit.

Když mluvíme o obsahu, nemohu opomenout až do nedávna nejdražší fotografii světa, Rýn od Andree Gurskyho. Její obsah není nijak složitý. „Jen“ řeka a cesta tvořící souběžnou linii. Jeden by řekl, že podobných linií se dá okolo nás nalézt desítky, možná stovky. Ale možná v té jednoduchosti je ta jedinečnost a unikátnost. Třeba to je právě to, co se kupci zalíbilo natolik, že ji musel mít. Opět se dostáváme k otázce subjektivity a k rozhovoru dětí na pískovišti. Někdo si cení jednoduchosti projevu fotografa, jiný zase preferuje několikahodinovou práci i přípravu fotografa a příběh na fotce i za ní.

Není to tedy spíše o štěstí? Najít správné místo ve správný čas se správným vybavením. Téměř nepředstavitelné, že by si fotka hledala fotografa a nikoliv naopak. Tak jako tak závěrku svého fotoaparátu má fotograf plně pod kontrolou a právě on stisk spoušť ve šťastně načasovaný okamžik. Toto štěstí je pak odměněno miliony dolarů. Tak trochu jako vyhrát loterii, že?

Velmi dobré by bylo se také zeptat, zda jméno autora nedělá fotografii. Pro spoustu sběratelů je jméno autora důležitější než dílo samotné. Nejednou se stalo, že cena děl od autora stoupla ve chvíli, kdy se proslavil a stal se známým a ostatní díla, leč třeba i významnější, byla opomíjena. Takový lidé jsou pak ještě větší šťastlivci. Však komu se taky podaří, že má soukromého investora a sponzora v podobě milionáře?

Ať je to tak nebo tak, z fotografií se těší někdo, kdo za ně tučně zaplatil. A od toho fotky jsou ne? Aby těšili lidi, co se na ně dívají. Takže bych to shrnul asi tak, že nejde vůbec o cenu, ale o požitek, který majiteli přinese. Jde o čistě subjektivní záležitost každého z nás. A tu částku přejme autorům jako více než milý bonus za jejich práci.

Zdroje:

http://img.ihned.cz/attachment.php/650/34659650/avCDEF7HJMokPQWcdfghpqrxySU2ARVm/a0Rhein-II_.jpg